

Õigused ja kohustused jäätmehoolduse korraldamisel

Riigi tasand

Keskkonnaministeeriumi ülesanne on töötada välja riigi jäätmekava, mis annab jäätmehoolduse korraldamiseks suunised ning õigusaktid, et kavandatud plaane ja eesmärged võimalikult hästi ellu viia.

Keskkonnaamet on Keskkonnaministeeriumi valitsemisalas tegutsev valitsusasutus, mis annab keskkonnaprobleemide, jäätmelube ja ohtlike jäätmete käitluslitsentse, samuti registreerib jäätmeluba mittevajavaid jäätmekäitlejaid, teostab riiklikku järelevalvet ning kohaldab riiklikku sundi seaduses ettenähtud alustel ja ulatuses. Lisaks annab Keskkonnaamet oma ettepanekute kaudu hinnangu omavalitsuse jäätmekavale, jäätmehoolduseeskirjale ning korraldatud jäätmeveo hankedokumentidele.

Keskkonnainspeksioon on Keskkonnaministeeriumi valitsemisalas tegutsev valitsusasutus, mille põhiülesanne on teostada keskkonnajärelevalvet riiklikul tasandil ning kohaldada riiklikku sundi seaduses ettenähtud alustel ja ulatuses.

Keskkonnaagentuur on Keskkonnaministeeriumi hallatav riigiasutus, mille tegevusvaldkond on riikliku keskkonnaseire programmi täitmine, keskkonnavaldkonna riigisiseste ja rahvusvaheliste aruannete koostamine, keskkonnaseisundile hinnangute andmine, elutähtsate teenuste, sh ilmaprognoosi tagamine ning seirejaamade, -vahendite ja -seadmete pidamine ja uuendamine.

Omavalitsuse tasand

Keskne roll jäätmehoolduse korraldamisel on kohalikel omavalitsustel. Kõik territooriumil kehtivad jäätmehoolduse üldreeglid kehtestab omavalitsus, tuginedes riiklikele õigusaktidele. Türi vallal on õigus rakendada sobivaimaid meetmeid seatud eesmärkide saavutamiseks.

Kui on tehniliselt, keskkonna seisukohast ja majanduslikult teostatav, peab Türi vald korraldama vähemalt paberi ja kartongi (20 01 01), plastide (20 01 39), metallide (20 01 40), klaasi (20 01 02), biolagunevate aia- ja haljastujäätmete (20 02 01), biolagunevate köögi- ja sööklajäätmete (20 01 08) ning pakendite (15 01), sealhulgas paber- ja kartongpakendid (15 01 01), plastpakendid (15 01 02), puitpakendid (150103), metallpakendid (150104), komposiitpakendid (150105), klaaspakendid (150107), tekstiilpakendid (150109) ja muud jäätmeseaduse §-s 7 esitatud olmejäätmete mõistele vastavad pakendid liigiti kogumise.

Ettevõtte tasand

Ettevõtte tasandil reguleerivad jäätmekäitlust keskkonnaprobleemide, mis võimaldavad neil teostada toiminguid jäätmetega. Keskkonnaprobleemide omamise korral ei ole vaja eraldi jäätmeluba, sest kompleksloaga sätestatakse ka jäätmete käitlemise nõuded. Kui ettevõtte käitleb teiste isikute tekitatud ja üle antud ohtlikke jäätmeid, peab ta omama vastavat keskkonnaprobleemiluba.

Ettevõtted kui jäätmetekitajad peavad lähtuma lisaks omavalituse jäätmehoolduseeskirja tingimustest ja olema hõlmatud korraldatud jäätmeveoga.

Türi vallal on võimalus nõuda ettevõtelt jäätmete tekke ja käitlemise tegevuste osas jäätmekava koostamist, mis võimaldab vallal ülevaadet ettevõtte tegevuste olemusest ja võimalikest mõjudest valla jäätmehoolduse eesmärkidele.

Laiendatud tootjavastutuse teostajad

Pakendijäätmete ja probleemtoodete osas on teatud ettevõtete tootjavastutuse kohustuste täitmiseks loodud taaskasutusorganisatsioonid ja tootjavastutusorganisatsioonid.

Taaskasutusorganisatsioon on pakendiseaduse kohaselt keskkonnaministri akrediteeringuga juriidiline isik, kelle asutajad ja liikmed on pakendiettevõtjad või nende moodustatud juriidilised isikud, kus pakendiettevõtjad on liikmed, osanikud või aktsionärid.

Tootjate ühendus ehk tootjavastutusorganisatsioon on mittetulundusühing või muu majanduslikku tulu mittetaotlev organisatsioon, mille liikmeteks on üksnes tootjad või tootjate ühendused ning mille üks eesmärke on teatud liiki probleemtoodetest tekkinud jäätmete kogumise ja taaskasutamise korraldamine või finantseerimine.

Inimese tasand

Inimese, s.h kodumajapidamise tasandil tuleb jäätmete käitlemisel juhinduda omavalituse jäätmehoolduseeskirjast.

Olmejäätmete käitlussüsteemi toimimise edukus sõltub otseselt kodumajapidamiste teadlikkusest ja valmisolekust jäätmete liigiti kogumisel kaasa lüüa. Kodumajapidamise tasandil on peamisteks eesmärgistatud tegevusteks liitumine korraldatud jäätmeveoga, jäätmete tekkekohas liigiti kogumine ja jäätmete üleandmine selleks õigustatud isikule.